

ТЕХНИЧКИ ФАКУЛТЕТ У БОРУ

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
Веће научних области техничких наука

(Број захтева)

(Датум)

ЗАХТЕВ

за давање сагласности на предлог теме докторске дисертације

Молимо да, сходно члану 45. став 5. тачка 3. Статута Универзитета у Београду (“Гласник Универзитета” број 131/06), дате сагласност на предлог теме докторске дисертације: **УТИЦАЈ ОРГАНИЗАЦИОНИХ ФАКТОРА НА КВАЛИТЕТ ИСХОДА УЧЕЊА У ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ**

НАУЧНА ОБЛАСТ: **Инжењерски менаџмент**

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

1. Име, име једног од родитеља и презиме кандидата: **Владислава (Душан) Елифанић**
2. Назив и седиште факултета на коме је стекао високо образовање: **Факултет техничких наука Нови Сад**
3. Година дипломирања: **2010.**
4. Назив магистарске тезе кандидата:
5. Назив факултета на коме је магистарска теза одбрањена:
6. Година одбране магистарске тезе:

Обавештавамо вас да је НАСТАВНО-НАУЧНО ВЕЋЕ ТЕХНИЧКОГ ФАКУЛТЕТА У БОРУ на седници одржаној **06.09.2018.** размотрило предложену тему и закључило да је тема подобна за израду докторске дисертације.

ДЕКАН ФАКУЛТЕТА

Проф. др Нада Штрбац

Прилог:

1. Предлог теме докторске дисертације са образложењем.
2. Акт надлежног тела факултета о подобности теме за израду докторске дисертације.

Универзитет у Београду
Технички факултет у Бору
Број: VI/4-18-7
Бор, 07. 09. 2018. године

На основу члана 47. Статута Техничког факултета у Бору, Наставно научно веће Факултета, на седници одржаној 06. 09. 2018. године, донело је

О Д Л У К У

I Прихвата се предлог о испуњености услова и о научној заснованости теме докторске дисертације кандидата **Владиславе Епифанић**, мастер инжењер менаџмента, студента докторских академских студија студијског програма Инжењерски менаџмент.

II Одобрава се именованој израда докторске дисертације под називом: **“Утицај организационих фактора на квалитет исхода учења у основном образовању”**.

III За ментора се именује **др Снежана Урошевић**, редовни професор Универзитета у Београду, Техничког факултета у Бору.

IV Одлуку доставити надлежном Већу научне области Универзитета у Београду, ради давања сагласности.

Доставити:

- ВНО Универзитет у Београду
- именованој
- студентској служби
- архиви

ПРЕДСЕДНИК
НАСТАВНО-НАУЧНОГ ВЕЋА

декан

Проф. др Нада Штрбац

NASTAVNO-NAUČNOM VEĆU TEHNIČKOG FAKULTETA U BORU UNIVERZITETA U BEOGRADU

PREDMET: Izveštaj komisije za ocenu naučne zasnovanosti teme doktorske disertacije kandidatakinje Vladislave Epifanić, master inženjer menadžmenta, dipl. psihologa.

Odlukom Nastavno-naučnog veća Tehničkog fakulteta u Boru, br.VI/4-17-10 od 06.07.2018 godine, imenovali smo za članove Komisije za ocenu naučne zasnovanosti teme doktorske disertacije kandidata **Vladislave Epifanić, master inženjer menadžmenta, dipl. psihologa, pod nazivom „Uticaj organizacionih faktora na kvalitet ishoda učenja u osnovnom obrazovanju“.**

Na osnovu materijala priloženog uz Zahtev kandidata, Komisija podnosi:

I Z V E Š T A J

1. Podaci o kandidatu

1.1. Biografski podaci

Kandidatkinja **Vladislava Epifanić**, master inženjer menadžmenta, dipl. psiholog, rođena 25.07.1972. u Novom Sadu. Osnovnu školu „Ivo Lola Ribar“ završava kao nosilac Vukove diplome. Srednju medicinsku školu „7. April“ završava sa odličnim uspehom. Filozofski fakultet u Novom Sadu, smer psihologija završava 2009. godine. Master studije upisuje na Fakultetu Tehničkih nauka u Novom Sadu 2009. godine, smer Ljudski resursi na katedri Industrijsko inženjerstvo i inženjerski menadžment. Doktorske studije na smeru Inženjerski menadžment upisuje 2010. godine na Tehničkom fakultetu u Boru Univerzitet u Beogradu. Tokom studija, nakon položenih ispita ostvaruje prosek 10 (deset).

Od 1997. godine do 2004. godine zaposlena kao direktor marketinga u Srbiji za Slovenačku farmaceutsku i kozmetičku kuću „KRKA“. Od 2004. godine obavlja posao direktora sektora za korporativnu komunikaciju i odnose sa javnošću Kompanije „Rodić MB“. Od 2006. godine u istom sistemu preuzima i funkciju direktora marketinga Holdinga („Pivare MB“ Marketa i proizvodnih privrednih firmi u vlasništvu istog sistema, fabrike vode „Akva bela“, sokova „Frutella“, „Aroma Futog“). Od 2007. godine nakon strateškog partnerstva sa Holandskim „Heinekenom“ i Slovenačkim trgovinskim lancem „Merkator“ preuzima funkciju rukovodioca sektora ljudskih resursa. Tokom prisustva u različitim privrednim delatnostima sistema pohađala obuke Američkih stručnjaka „Dajan Cromer Group“ (Beograd 2006) u oblasti uspešnog rukovođenja u privredi, kao i više obuka na Fakultetu organizacionih nauka u Beogradu u oblasti odnosa sa javnošću. U periodu obavljanja navedenih funkcija realizovano je više stotina javnih nastupa na svim javnim servisima kao i saradnja sa svim vodećim novinskim kućama u zemlji. Kompanija od 2008. godine deo kapitala usmerava u obrazovni sistem i otvara privatnu predškolsku ustanovu, Osnovnu školu i Gimnaziju, kada se uključuje kao stručni saradnik u timu koji rukovodi ustanovama. Ustanove su pohvaljene od strane Ministarstva prosvete Republike Srbije kao veoma napredne i u skladu su sa Evropskim standardima u oblasti unapređenja kvaliteta rada.

1.2. Stečeno naučno–istraživačko iskustvo

Master rad pod nazivom „Stavovi prema organizacijskoj promeni i spremnost za zalaganje kod izvršilaca i menadžera srednjeg nivoa“ odbranila je 09.09.2010.god. na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu, na smeru Industrijsko inženjerstvo i inženjerski menadžment (grupa Ljudski resursi). Kandidatkinja Epifanić Vladislava upisana je na doktorske akademske studije školske 2010/2011. godine na studijskom programu Inženjerski menadžment.

Istraživačka interesovanja kandidatkinje Vladislave Epifanić pripadaju oblastima upravljanja ljudskim resursima, među kojima motivacija ima jednu od vodećih uloga.

Kandidatkinja Vladislava Epifanić koautor je jednog rada publikovanog u međunarodnom časopisu sa SCI liste iz kategorije M23, jednog rada publikovana u međunarodnim časopisima bez IF, jednog saopštenja na međunarodnim skupovima–štampano u celini (M33), jednog saopštenja na skupu

nacionalnog značaja štampana u celini (M63), jedno saopštenje na studentskom simpozijumu štampanom u celini i jedan rad u studentskom časopisu.

U nastavku, kandidat je priložio spisak objavljenih radova:

Rad u međunarodnom časopisu sa SCI liste (M23)

<u>Red. broj</u>	<u>Naziv reference</u>	<u>Kategorija</u>
1.	Mikić D., Desnica E., Ašonja A., Stojanović B., Epifanić-Pajić V. (2016). Reliability analysis of ball Bearing on the Crankshaft of piston compressors, <i>Journal of the Balkan Tribological Association</i> , Vol.22, No 4-IV,5060-5070. IF (2015)= 0.737	M23

Rad u međunarodnom časopisu bez kategorije

<u>Red. broj</u>	<u>Naziv reference</u>	<u>Kategorija</u>
1.	Epifanić V. (2013). Saznanja motivacione teorija kao pristup tumačenju i zalaganje zaposlenih u školstvu, <i>FBIM TRANSACTIONS</i> , Vol.1 No.2 pp.37-46. DOI 10.12709/fbim.01.01.02.04	-

Saopštenja na međunarodnim skupovima štampano u celini (M33)

<u>Red. broj</u>	<u>Naziv reference</u>	<u>Kategorija</u>
1.	Epifanić V., Riznić D. (2012). Promene kao pristup, način i preduslov sprovođenja inovativnih marketing strategija u industriji, <i>International scientific conference "Management 2012"</i> , 20- 21 April 2012.god, Univerzitet UNION, Beograd, ISBN 978-86-84909-74-1 str. 194-201.	M33

Saopštenje sa skupa nacionalnog značaja štampano u celini (M63)

<u>Red. broj</u>	<u>Naziv reference</u>	<u>Kategorija</u>
1.	Epifanić V. (2011). Motivacione teorije kao pristup zalaganja u radu (marketiški osvrt), Zbornik radova, <i>Nacionalna konferencija RPP011</i> , 22-24. Septembar 2011, Univerzitet u Kragujevcu, Tehnički fakultet u Čačku, str. 243-251	M63

Saopštenja na studentskom simpozijumu

<u>Red. broj</u>	<u>Naziv reference</u>	<u>Kategorija</u>
1.	Epifanić V. (2011). Radno zalaganje zaposlenih u industriji, Zbornik radova, Studentski simpozijum o strategijskom menadžmentu, Tehnički fakultet u Boru, 26-28. Maj 2011. godine, Zaječar, pp. 1042-1046	-

Rad u studentskom časopisu

<u>Red. broj</u>	<u>Naziv reference</u>	<u>Kategorija</u>
1.	Epifanić V., Grubić Nešić L. (2010). Stavovi prema organizacijskoj promeni i spremnost za zalaganje kod izvršilaca i menadžera srednjeg nivoa, Zbornik FTN XXV br 16/2010, Novi Sad, Industrijsko inženjerstvo i menadžment, 3422-3427	

1.3. Ocena podobnosti kandidata za rad na predloženoj temi

Na osnovu uvida u biografske podatke, podatke o master radu, te iznetih podataka o dosadašnjem radu, objavljenim radovima i ostvarenog iskustva kandidata, komisija je ustanovila da kandidatkinja Epifanić Vladislava, ima naučno–stručnu usmerenost u oblasti kojoj pripada predložena tema disertacije te se ocenjuje podobnom za rad na datoj temi. Komisija zaključuje da kandidatkinja Epifanić Vladislava poseduje sve potrebne kvalifikacije i ispunjava formalne uslove za odobravanje izrade doktorske disertacije i da može da pristupi obradi predložene teme na zahtevanom nivou.

2. Predmet i cilj istraživanja

2.1. *Predmet i cilj istraživanja*

Obrazovanje se definiše kao pedagoški proces u funkciji obogaćivanja ljudskog znanja. Obrazovanje je dugotrajan proces koji se odnosi na sticanje znanja, veština i razvijanja sposobnosti i ličnih kompetencija te jedino ono kao takvo može da unapredi položaj čoveka u zajednici.

Škola spada u red složenih sistema, jer se sastoji od velikog broja elemenata koji su funkcionalno povezani i koji deluju kao podsystemi. Škola je sistem koji se sastoji od elemenata: nastava, nastavnici i učenici od kojih se očekuju stalne promene i međusobno delovanje da bi se dati ciljevi postigli. Ona postaje prostor učenja i za nastavnike/učitelje i stručne saradnike koji sa učenicima razmenjuju svoja znanja, iskustva i svoje sposobnosti učenja. Škola postaje „organizacija koja uči“, u kojoj se potencira timski rad, širenje znanja i kreiranje novih znanja.

Kvalitet škole upravo se i procenjuje prema potencijalu prepoznavanja, usvajanja, širenja i primenjivanja (novih) znanja. Ona mora da podstiče organizacijsko učenje, da bude otvorena za nova iskustva u sferi kreiranja, prenošenja i primene znanja, spremna na doživotno učenje i stručno usavršavanje svojih zaposlenih, da prihvati i usvaja tehnološke inovacije, da teži za organizovanju modernijeg, fleksibilnijeg, ekonomičnijeg i efikasnijeg pristupa učenju. Neke zemlje Evropske unije primenjuju koncept nastave koja omogućuje učenicima da individualno rade, da aktivno učestvuju u nastavnom procesu, a to im omogućava primena savremenih informacionih tehnologija i dovoljno izdvojenih sredstava za obrazovanje. Više nije dovoljno da učenik reprodukuje zapamćene činjenice, nego mora stvaralački da rešava problemske zadatke, a to znači i da naša škola mora da se menja pod uticajem društvenih potreba, zahteva učenika, kao i zahteva Evropske unije.

U zavisnosti od dinamičnosti ovog sistema u velikoj meri zavisi i kvalitet njegovog delovanja. Postizanje kvaliteta podrazumeva sve procese kojim se na bilo kom nivou osigurava i unapređuje kvalitet bilo kog aspekta osnovnoškolskog obrazovanja. Merenje kvaliteta obuhvata procese kao što su: eksterna evaluacija škole kao institucije i njenih programa i planova. Jedan od načina merenja kvaliteta rada škole je i samoevaluacija ili interna evaluacija, gde se vrši analiza rada i delovanja svih elemenata sistema. Osiguranje kvaliteta je sveobuhvatan pojam koji označava stalan, kontinuiran proces evaluacije (procene, monitoringa, garantovanja, održavanja, poboljšanja) kvaliteta sistema osnovnoškolskog obrazovanja, institucija ili programa. Samovrednovanje je pristup koji školama otvara velike razvojne mogućnosti, jer unosi novu klimu, ambijent, traži slobodno preispitivanje vlastite stvarnosti i traganje za novim, kreativnijim, fleksibilnijim, boljim pristupima vaspitanju i obrazovanju, što sve doprinosi razvoju nove kulture kvaliteta.

Kvalitet škole zavisi od više faktora koji mogu biti unutarškolski i vanškolski. U unutarškolske faktore ubrajamo: prostor, opremu, nastavni kadar, organizaciju rada, nastavne metode, upravljanje i rukovođenje itd. A vanškolski faktori su: karakteristike upisanih učenika, nastavni planovi i programi, udžbenici, finansiranje, roditelji, kultura, okolina, tržište rada, razvijenost privrede itd.

Kvalitet obrazovnog procesa može se najbolje postići i kontrolisati preko definisanja standarda kvaliteta rezultata učenja i sistematske kontrole da li se ti standardi i ostvaruju. Kontrola kvaliteta obrazovanja je pre svega kontrola kvaliteta ishoda učenja.

Osnovu za ocenu kvaliteta obrazovnog procesa čine obrazovni ishodi koji obuhvataju znanje, sposobnosti, veštine i stavove učenika koji se stiču kroz formalno obrazovanje u osnovnim i srednjim školama. Kvalitetno obrazovanje mora imati za cilj davanje učenicima prilike za njihov razvoj. Ishodi učenja su znanja, veštine i kompetencije u užem smislu koje je osoba stekla učenjem i koje se dokazuju nakon učenja. Osnovno obrazovanje, srednješkolsko i visokoškolsko obrazovanje utemeljeno je na ishodima učenja i višestruko je korisno i može znatno da doprinese kvalitetu određenog obrazovnog nivoa. Rezultati procesa učenja pomažu učenicima i studentima kako bi tačno znali u kojoj meri su usvojili predviđene nastavne programe koji će im omogućiti da upisuju sledeće željene nivoe obrazovanja. Ishodi učenja na raznim nivoima obrazovanja zapravo su odgovori na sledeća pitanja: Šta će učenik ili student nakon završetka određenog nivoa obrazovanja znati, razumeti i biti sposoban?, Koje će veštine razviti? Koje će osobine kompetencija razviti?

Ishodi učenja su polazna tačka za organizaciju celog procesa učenja. Način provere znanja mora na transparentan način biti povezan sa ishodima učenja koji se žele postići. S druge strane, to obavezuje nastavnike da tome prilagode i sadržaj i način poučavanja. Znanje, veštine i sposobnosti

učenika po uspešnom okončanju programa (ishodi učenja), treba da budu direktno i transparentno povezani sa načinom na koji će učenici naučiti (nastava i nastavni materijali) i načinom na koji će proveriti šta znaju, razumeju ili znaju da urade.

Ishod učenja posmatrano iz ugla nastavnika koji osmišljavaju nastavni program predmeta, predstavljaju osnovu na koju planiraju sadržaj predmeta, nastavni materijal i metode podučavanja. Ishodi učenja, su jasni opisi onoga šta učenik treba da zna, da razume i da uradi po završetku učenja. Ciljevi učenja su ono što nastavnik želi da nauči učenika u toku realizacije predmeta, dok je ishod učenja ono što učenik nauči na kraju procesa učenja. Kako indirektni način provere kvaliteta ishoda učenja studenata obuhvata stepen „zapošljivosti“ diplomiranih studenata, broj studenata na poslediplomskim studijama, stepen mobilnosti studenata, tako je način provere kvaliteta ishoda svršenih učenika osnovnih škola pokazani rezultati na maloj maturi, kao i upisana željena srednja škola.

Na kvalitet obrazovnih ishoda osnovnog obrazovanja utiču razni faktori među kojima su najznačajniji nastavnici/učitelji sa svojim znanjima i kompetencijama, predznanja učenika, motivisanost učenika, menadžment škole, kurikulum (nastavni planovi i programi) i infrastrukturni uslovi tj. opremljenost škole. Smatra se da kvalitet rada određene škole i njena uspešnost zavise u znatnoj meri od načina upravljanja školom, od kvaliteta nastave, kao i od procesa koji se u školi odvijaju.

Važnost učiteljskih/nastavničkih kompetencija u savremenom društvu ključno je pitanje kvalitetnog obrazovnog sistema. Budući da se učiteljsko/nastavničko zanimanje smatra u velikom broju zemalja zanimanjem od posebnog nacionalnog interesa, često se na nacionalnom nivou definišu standardi koji opisuju potrebne kompetencije. Evropska je zajednica je 2005.godine donela saopštenje u kojem su date ključne kompetencije evropskog učitelja (Common European principles for teacher competences and qualifications, 2005.) a prema kome su kompetencije svrstane u 3 kategorije: kompetencije za rad s ljudima, kompetencije za rad sa znanjem, tehnologijom i informacijama, kompetencije za rad u društvu i za društvo. Savremeni nastavnici/učitelji treba da nastoje da permanentno usavršavaju svoje sposobnosti i kompetencije. Najčešće su to veštine u upoznavanju i sposobnosti korišćenja računarskih softvera, učenja stranih jezika, ali i nastojanja za razvoj upravljačkih i organizacijskih sposobnosti, ali pored toga mora da poseduje i psihološke kompetentnosti koje su u funkcije metodičke kompetencije.

Kurikulum u kvalitetnom osnovnom obrazovanju označava širok spektar različitih shvatanja. Terminom kurikulum označavaju se programi, programska dokumenta ili samo delovi školskog programa koji se odnose samo na nastavu. Takođe, pod istim pojmom se podrazumevaju veoma široke obrazovne aktivnosti koje izlaze iz okvira nastave. Ipak dva su generalna pristupa pojmu kurikuluma: jedan je više tradicionalan i kurikulum vidi kao nastavni plan i program, a drugi mnogo otvoreniji i obuhvata uslove u okruženju u kojima se plan i program treba ostvariti. Prelazak sa klasičnih nastavnih planova i programa predstavlja premeštanje težišta obrazovnog procesa sa sadržaja na ciljeve i ishode obrazovnog procesa zasnovanog na definisanju ishoda obrazovanja na znanju, umeću i vrednostima koje učenici treba da poseduju nakon određenog nivoa obrazovanja koji su neophodni učenikima s obzirom na izazove svakodnevnog života. Ova koncepcija kurikuluma omogućava nastavnicima da sami biraju adekvatne sadržaje i metode rada u skladu sa celokupnim kontekstom u kojem se odvija proces obrazovanja, što predstavlja mogućnost da kreativnost, sposobnost i stručnost nastavnika/učitelja dođu do izražaja. Pored toga promena se odnosi i na razvoj sistema evaluacije i samoevaluacije u obrazovanju.

Rukovođenje se smatra ključnim činiocem kvaliteta škole, te je uloga menadžmenta presudna. Direktor je osoba nadležna za motivisanje i mobilisanje intelektualnih i socijalnih potencijala škole. Škola ne može biti uspešna bez uspešnog direktora. Da bi uspešno obavljali svoju funkciju, direktori moraju da poseduju leaderske karakteristike ličnosti i menadžerske sposobnosti, morali bi imati znanja i veštine iz psihologije i pedagogije, ali i ekonomije, prava i odnosa s javnošću, kao i spretnost u komuniciranju s osnivačem škola i nadležnim ministarstvom.

Da bi škola uspešno funkcionisala, bitni su preduslovi i materijalni i finansijski uslovi u kojima škola deluje. To se prvenstveno odnosi na uslove prostora i opremljenosti škole. Nezadovoljavajući materijalni uslovi u kojima škola deluje otežavaju optimalan rad škole, dok povoljni uslovi čine ga ugodnijim za sve učesnike obrazovnog procesa. Dovoljno prostora u školi i oko nje znači sigurnu okolinu koji olakšava uspostavljanje discipline, socijalne i fizičke sigurnosti učenika. Uredna i čista škola, učenje u klimatizovanim učionicama pozitivno utiču na sam proces učenja kao i na ishode učenja. Naime, istraživanja pokazuju da je mirna okolina i prijatno radno okruženje deluje podsticajno

za učenje, jer ne ometa koncentraciju za rad, ni učenika, ni nastavnika/učitelja. Prostorni uslovi i opremljenost škole znatno utiču na organizaciju škole i proces učenja i ishode učenja. Dobro opremljena škola savremenom nastavnom opremom može uticati na ishod učenja, ali i na podsticanje učeničkog interesa za predmet, koji se prezentuje na zanimljiviji i pristupačniji način. Povezano s tim, radno okruženje u kojem su učenici zainteresovani za rad i u kojem je proces poučavanja ugodan i neometan, utiče pozitivno i na motivaciju za rad samih nastavnika/učitelja. Dobra opremljenost škole važna je i zbog toga jer osigurava svojim učenicima dobre obrazovne uslove, jer omogućava dostupnost knjiga, priručnika i drugih obrazovnih materijala svim učenicima, nezavisno od njihovog materijalnog statusa.

Predmet ovog istraživanja predstavlja sistematsko istraživanje uticaja organizacionih faktora koji utiču na kvalitet ishoda učenja u osnovnom obrazovanju. Konkretnije, predmet ovog istraživanja predstavlja značaj strategijskog menadžmenta, strateške analize, planiranja, izbora i strategijskih promena koje predstavljaju okvir za održivost u osnovnom obrazovanju, a za koje su zaduženi ljudski resursi koji se nalaze na strategijskim pozicijama. Efektivno upravljanje ljudskim resursima u osnovnom obrazovanju sve više dobija na značaju u svim obrazovnim ustanovama s obzirom na toda znanje kojim raspolažu predstavlja najznačajniji resurs ovakve organizacije.

Infra-strukturni uslovi tj. opremljenost učionica i integracija informaciono komunikacionih tehnologija u nastavni proces kao takav povlači za sobom pitanje stručnosti profesora. Informaciono komunikacione veštine predavača, koji bira sadržaje i određuje nastavni proces, od bitnog su značaja i utiču na kvalitet obrazovanja. Osposobiti i stručno usavršiti nastavnike, pripremiti ih za proces rukovođenja informacionih tehnologija i celoživotnog učenja takođe predstavlja predmet istraživanja. Da bi se uspešno realizovali ciljevi i zadaci nastave i obrazovanja u osnovnim i srednjim školama, neophodan i bitan činilac su didaktička sredstva i materijali kao izvori i nosioci informacija i saznanja, kao pokretači učenikovog interesovanja.

Stalno stvaranje novih znanja koja se brzo šire i njihova povezanost sa tehnologijama takođe su predmet ovog rada. Značaj školskog obrazovanja koje će kasnije činiti strukturu intelektualnog kapitala, kroz proizvodne mogućnosti odnosno veštine ljudi i iskustvo, dobija i ekonomsku vrednost. Prethodno navedeno organizacijama omogućava da budu produktivne i da se uspešno prilagođavaju okolnostima u okruženju.

Motivacija takođe predstavlja predmet istraživanja ovog rada. Obzirom da svi učenici nisu jednaki, potrebna je spremnost nastavnika da upozna svaku pojedinačnu ličnost i otkrije osobenosti svih đaka u odeljenju s kojim radi. Visoko i nisko motivisani pojedinci razlikuju se tokom učenja u brzini čitanja i shvatanja pročitnog. Visoko motivisani pojedinci sporije zaboravljaju ono što su učili. Kod slabije motivisanih učenika slaba je i koncentracija na ono što uče a pažnja im je podeljena i na druge sadržaje.

Istraživanje organizacionih faktora na kvalitet ishoda učenja u osnovnom obrazovanju predstavlja okvir za održivost u osnovnom obrazovanju, a za koje su zaduženi ljudski resursi, pre svega nastavnici, stručni saradnici i naravno, zaposleni koji se nalaze na strategijskim pozicijama, tj. direktori škola.

Obrazovna ustanova, kao i svaka druga organizacija koja želi da opstane ima obavezu da bude u toku sa savremenim trendovima učenja, te kao takva bude konkurentna u sve dinamičnijem okruženju, takođe mora uspešno da upravlja ljudskim resursima i da razvija organizacione resurse u cilju kvalitetnog ishodnog znanja. Takođe, ukoliko želi da opstane ima obavezu da bude u toku sa savremenim trendovima učenja.

2.2. Cilj istraživanja

Naučni ciljevi istraživanja:

Naučna i teorijska deskripcija uloge i značaja organizacionih faktora (oprema učionica i integracija informaciono komunikacionih tehnologija u nastavni proces, kurikulum) na kvalitet obrazovanja u obrazovnim institucijama osnovnog obrazovanja, kao jedne veoma složene oblasti;

Pronalaženje efektivnog i efikasnog pristupa u upravljanju ljudskim resursima u obrazovnim institucijama, sa posebnim osvrtom na osnovno obrazovanje, a u cilju povećanja kvaliteta ukupnog obrazovnog procesa koje se ogleda u ishodima učenja;

Identifikacija neophodnih znanja i kompetencije nastavnika za efektivno i efikasno obavljanje obrazovnog procesa;

Identifikacija faktora (adekvatno planiranje i angažovanje kvalitetnog i kompetentnog kadra, obuka i razvoj kadrova, interpersonalni odnosi, beneficije i motivacije) koji utiču na razvoj osnovnog obrazovanja.

Društveni ciljevi:

Praktična primena predloženog pristupa treba da omogući efikasnije upravljanje organizacionim faktorima u osnovnom obrazovanju, sa ciljem podizanja nivoa obrazovanja i kvalitetnijim ishodom učenja;

Predloženi pristup organizacionih faktora, takođe treba da omogući i podizanje nivoa zadovoljstva i kompetencija nastavnika što će uticati i na povećanje nivoa kvaliteta nastave, a time i obrazovnog procesa;

Stvaranje baze za adekvatno donošenje odluka i usvajanja održivih rešenja u institucijama osnovnog obrazovanja sa posebnim akcentom na organizacione resurse, među kojima se u prvom redu ubrajaju ljudski resursi.

3. Pregled vladajućih stavova i shvatanja u literaturi u području istraživanja sa navodom literature koja je konsultovana

Na osnovu uvida u literaturu na temu za koju je kandidat zainteresovan može se konstatovati da je mali broj dosadašnjih istraživanja publikovan iz ove oblasti. Većina dosadašnjih istraživanja odnosila se na problematiku kvaliteta obrazovanja u srednjim školama i na visokoškolskim ustanovama. Upravo iz navedenog razloga kandidatkinja se odlučila za istraživanje uticaja organizacionih faktora na kvalitet ishoda učenja u osnovnim školama, smatrajući da su upravo one baza veština i znanja koje je potrebno usvojiti kako bi se u budućnosti realizovali željeni rezultati.

Urošević i Sajfert (2012) smatraju da je dinamika promena načina obrazovanja brza i promenljiva, a stari modeli obrazovanja se evolutivnim putem razvijaju u nove, naprednije modele. U uslovima ubrzanog tehnološkog razvoja vaspitanje i obrazovanje proširuje svoj delokrug aktivnosti na: podsticanje radoznalosti, inicijative, razvoja kreativnosti, fleksibilnosti, rizika, individualnog razvoja, pripreme za život, postizanje stručnosti, učenje timskom radu, tolerantnosti, koegzistenciji, humanosti i dr. Ciljevi su osnova za koncipiranje obrazovnih programa, ali i suština za utvrđivanje kriterijuma procene njihove uspešnosti. Smiljanić (2013) učenje definiše i shvata kao relativno trajnu promenu individue, koja je rezultat njenih iskustava, a izazvana je potrebama te individue.

Prema Alibabić (2009), menadžment (upravljanje) u obrazovanju se može posmatrati na najmanje dva nivoa: upravljanje obrazovnom delatnošću, odnosno upravljanje sistemom obrazovanja i obrazovnom institucijom/organizacijom i upravljanje obrazovnim procesom, odnosno obrazovnim programima i projektima učenja. Cheng (1994) istražuje kako je rukovodstvo-direktor povezan sa performansama škole kao što su organizacione karakteristike škole, performanse nastavnika i performanse učenika, te zaključuje da je direktor ključni faktor za performanse škole. Snažno rukovodstvo predstavlja glavni faktor koji može podržati i podsticati nastavnike, razviti jasne ciljeve i politike i postići učestvovanje nastavnika za bolje rezultate, kao i za profesionalni razvoj. Snažno liderstvo je povezano sa visokom organizacionom efektivnošću, snažnom organizacionom kulturom, pozitivnim odnosima između direktora i nastavnika, većim učešćem u odlučivanju, visokim obrazovanjem nastavnika i njihovom profesionalnošću, većim zadovoljstvom nastavnika i posvećenošću nastavnika i pozitivnog učeničkog učinka, posebno o stavovima prema školi i učenju. Leithwood i saradnici (2008) smatraju da liderstvo u školi mora biti neindividualističko. Razumevanje školskog liderstva mora prevazilaziti razmišljanja o direktorima-herojima.

Savremena psihologija motivaciji pridaje veliki značaj. Među najznačajnije probleme u nastavi svrstava se pitanje: kako motivisati, nemotivisane i/ili nedovoljno motivisane, učenike za učenje? Trebješanin (2009) smatra da za uspeh u učenju nije dovoljno samo moći (biti sposoban), već je potrebno i želiti (biti motivisan). Vesić (2003) tvrdi da je jedan od glavnih zadataka motivacije za rad pronalaženje strategije za motivaciju i ti programi moraju da vode računa o individualnim karakteristikama ljudi kao i društvenim i kulturnim uslovima u kojima se živi i radi. Arsić i saradnici (2011), zalažu se za stav da motivacija učenika za rad može biti indirektno i odraz zadovoljstva

zaposlenih u obrazovanju, jer je povezano sa nastavničkom produktivnošću, a time i kvalitetom obrazovnog sistema. Zadovoljstvo nastavnika ne utiče samo na njih pojedinačno već i na učenike i na kvalitet znanja koje učenici stiču. Vilotijević (2008) postavlja pitanje kvaliteta obrazovnog rada u školi i same koncepcije vrednovanja kroz ishode učenja kojim se generišu razvojne promene u obrazovnoj ustanovi.

Međutim, brojni su faktori koji utiču na kvalitet obrazovanja, te se ta kategorija ne može shvatiti kao eksplicitno jasno i konkretno određena (Green 1994, Dale 2003, Newton 2007), nego kao koncept koji ima relativan karakter. Ključna ideja i opredeljenost za istraživanje inspirisana je aktuelnošću potrebe za sprovođenjem analize i ispitivanja kvaliteta osnovnog obrazovanja iz perspektive ostvarenih ishoda učenja.

Sučević i saradnici (2013) odeduju osnovne korake u prelasku kurikularnog koncepta obrazovanja zasnovanog na ishodima koje podrazumeva definisanje ishoda obrazovanja za znanja, umeća, stavove i vrednosti koje učenici treba da poseduju nakon završetka određenog nivoa obrazovanja. Ishodi obrazovanja moraju biti definisani tako da omogućavaju objektivno praćenje i evaluaciju funkcionisanja sistema obrazovanja, čime bi se dobio moderan i efikasan mehanizam za osiguranje kvaliteta obrazovanja. Ishodi (rezultati, ostvareni efekti) učenja određuju znanja, umeća, stavove i vrednosti koje svaki učenik treba da razvije u okviru obaveznog osnovnog obrazovanja.

Domović (2009) razlikuje tri glavna skupa kompetencija nastavnika/učitelja: poznavanje informacionih tehnologija, rad sa ljudima i rad u zajednici i za zajednicu. Prepoznavanje ljudskih resursa u vaspitanju i obrazovanju ključno je za razvijanje kvaliteta nastave i celokupan vaspitno-obrazovni proces. Prema Sakaču (2010), poželjni oblici psihološke kompetencije učitelja/nastavnika, a koje su u funkcije metodičke kompetencije su: socijalna i emocionalna inteligencija, kognitivna autonomija, otvorenost ka novim iskustvima, vizualizacija metodičkih situacija i rešenja, realističko suđenje, objektivnost i kritičnost mišljenja, kognitivna prijemчивost za inovacije, stvaralačko i divergentno mišljenje, stabilnost vrednosnog sistema, zrelost stavova, bogatstvo i stabilnost interesovanja, autopercepcija (slika o sebi), itd.

Kvalitet nastave uvek se razmatra kao važan pokazatelj kvaliteta obrazovanja i školske efikasnosti (Scheerens i Bosker, 1997). Tom pojmu se pridaje veliko značenje upravo zbog uticaja koji kvalitet nastave ima na ishode koje učenici ostvaruju. Veruje se da učenici koji su izloženi kvalitetnoj nastavi postižu bolje obrazovne rezultate i bolje napreduju od učenika koji su izloženi manje kvalitetnoj nastavi. Veliki broj obrazovnih istraživanja sprovedenih različitim metodologijom i u različitim obrazovnim kontekstima (Teddlie i Reynolds, 2000), pokazuju da neki nastavnici više doprinose napretku svojih učenika od drugih nastavnika, kao i to da su za razlike u obrazovnim postignućima učenika više odgovorni i procesi u razredu, nego školske varijable (npr. materijalna opremljenost škola, školska klima).

Istraživanja pokazuju da prostorni uslovi i opremljenost škole utiču na organizacijske aspekte škole te na proces obrazovanja i učenja (Scheerens i Bosker, 1997). Podaci iz stručne literature navode načine kojima menadžment (direktor škole) podstiče i olakšava planiranje razvoja i razvoj svoje škole (West-Burnham, 1997). Bouslama i saradnici (2003) predlažu novi akademski model koji odgovara izazovima savremenog društava, koji se sastoji od opremljenosti laptopovima i informatičkim učionicama, te pokazuju kako se tehnologija koristi za olakšavanje procesa učenja i procene kako bi ta komponenta ishoda učenja uspešno delovala. Takođe opisuje kako se ishodi učenja koriste u izradi kurikuluma.

Brinson (2015) pokazuje da je uspeh u učenju učenika jednak ili veći u odnosu na virtualne učionice naspram tradicionalnih učionica u svim kategorijama ishoda učenja (znanje i razumevanje, veštine istraživanja, praktične veštine, percepcija, analitičke veštine i socijalna i naučna komunikacija). Istraživanja su otkrila uticaj korišćenja elektronskih medija na rezultate učenika, kao što su zadovoljstvo i efikasnost učenja. Alan je još 1996. godine analizirao kriterijume ciljeva učenja u odnosu na rezultate učenja. Harden, (2002). prepoznaje razliku između ishoda učenja i ciljeva učenja, te su ishodi učenja, ako su postavljeni na odgovarajući način, intuitivni i korisni mogu se koristiti u planiranju kurikuluma, u nastavi i učenju. Ishodi učenja predstavljaju ono što se postiže i procenjuje na kraju procesa učenja, a ne samo samo aspiracije ili šta je bila namera da se postigne. Hussey i Smith (2002), tvrde da ishodi mogu biti dragoceni ako se pravilno koriste na svim nivoima u okviru obrazovnog sistema i olakšavaju menadžerski proces.

Autori Fullan i Watson, N. (2000) kao važne faktore za ishode učenja navode odnose škole/zajednica i eksternu infrastrukturu, što se posebno uočava kod zemalja u razvoju.

Izgled obrazovanja prilagođenog potrebama tržišta, snažno podržava upotrebu tehnologije, te istraživanja pokazuju efekte višestrukog uticaja tehnologije na ishode učenja (Young i saradnici, 2003). Informacione i komunikacione tehnologije (IKT) transformisale su mnoge aspekte našeg života i ponudile nevidene mogućnosti i izazove za obrazovanje. Obrazovne institucije na svim nivoima trebaju svakom građaninu pružiti znanje, veštine i kompetencije, kao i mogućnosti za doživotno učenje koje su potrebne za život i rad u sve bogatijoj tehnologiji. Sistemi obrazovanja takođe treba da obezbede da oni mogu da eksploatišu potencijalne koristi IKT-a kako bi proširili pristup i poboljšali kvalitet i relevantnost učenja tokom čitavog života. U tom smislu, upravljanje obrazovanjem, kao i proces nastave i učenja treba preoblikovati prema potrebama individue i održivog razvoja ekonomije znanja. Informacione i komunikacione tehnologije (IKT) igraju sve važniju ulogu u načinu na koji komuniciramo, učimo i živimo. Izazov je da se efikasno iskoriste ove tehnologije na način koji služi interesima učenika (Miljković i Ljutić 2012). Menčaka i saradnici (2004) smatraju da upravo korišćenjem IKT-a možemo uticati na aktualizaciju vrednosti koje suštinski podržavaju paradigmu prema kojoj je obrazovanje proces u čijem centru se nalazi učenik. Možemo konstatovati da se u osnovi ovog procesa nalazi organizaciono učenje, a da su IKT optimalno sredstvo kroz koje se ova transformacija realizuje (Miljković i Ljutić, 2012).

3.1. Najznačajnija naučna literatura korišćena za definisanje teme disertacije je:

Pri definisanju teme korišćeni su naučni radovi i aktuelne, relevantne naučne publikacije štampane od strane vodećih svetskih izdavača. Polazni literaturni izvori koji su podstakli istraživanje i pomogli u definisanju predmeta istraživanja, takođe i u prikupljanju adekvatnih relevantnih podataka su:

1. Agatonović, B., (2000), Menadžment u obrazovanju i unapređivanje obrazovnog sistema, *Nastava i vaspitanje*, 49(3), 369 -371.
2. Aggestam, L. (2006). Learning organization or knowledge management—which came first, the chicken or the egg. *Information technology and control*, 35(3A), 295-302.
3. Agić, H., Avdić, A., Bajrić, A., Bajrić, A., Halilović, H., Hasanović, H., Kurević, J. (2006), *Vođenje u obrazovanju: Menadžment u obrazovanju*, Leadership in education: menagement in education, Beograd
4. Allan, J. (1996). Learning outcomes in higher education. *Studies in higher education*, 21(1), 93-108.
5. Alibabić, Š. (2009). *Profesionalizacija menadžmenta u obrazovanju. Obrazovanje odraslih*, IX, br. 2, 9-20.
6. Alliger, G. M., Tannenbaum, S. I., Bennett, W., Traver, H., Shotland, A. (1997). Ameta-analysis of the relations among training criteria. *Personnel psychology*, 50(2), 341-358.
7. Andevski, M. (2007), *Menadžment obrazovanja*, Cekom books; Novi Sad
8. Antonijević LJ. (2008), *Kompetencije direktora u upravljanju i rukovođenju školom*, Direktor škole, br. 1, 75-81.
9. Aragon-Sanchez, A., Barba-Aragón, I., Sanz-Valle, R. (2003). Effects of training on business results1. *The International Journal of Human Resource Management*, 14(6), 956-980.
10. Arsić, M., Urošević Snežana, Nikolić Đ., Voza D. (2011). „Ispitivanje zadovoljstva zaposlenih u obrazovnim institucijama“, VII Majska konferencija o strategijskom menadžmentu, Tehnički fakultet u Boru, 26-28.05.2011 Zaječar Zbornik radova str.390-400.
11. Arthur J., W., Bennett Jr, W., Edens, P. S., Bell, S. T. (2003). Effectiveness of training in organizations: a meta-analysis of design and evaluation features. *Journal of Applied psychology*, 88(2), 234.
12. Avramović, Z., (2009), *Šta će biti osnovni izazov buduće škole*, Zbornik radova sa naučnog skupa Buduća škola II, Srpska akademija obrazovanja, Beograd
13. Baumann, C., Harvey M. (2018). Competitiveness vis-à-vis motivation and personality as drivers of academic performance, *International Journal of Educational Management*, 32(1) 185.
14. Bezinović, P. (2007). Uvođenje državne mature i šireg sustava vrednovanja u hrvatski školski sustav. Preuzeto iz projekta »Uvođenje državne mature u hrvatski školski sustav«:

www.idi.hr/drzavnamatura/dokumenti/uvodjenje_drzavne_mature_i_sireg_sustava_vrednovanja_u_hrvatski_skolski_sustav_-_rujan_2007.pdf

15. Bezinović, P. i Ristić Dedić, Z. (2005). Samovrednovanje u funkciji poboljšanja kvalitete obrazovanja-Samovrednovanje u hrvatskim školama. U: P. Sahlberg (ur.), Preoblikovanje osnovnog i srednjoškolskog obrazovanja u Hrvatskoj (str. 32–39). Zagreb: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske i Svjetska banka
16. Bloom, B.S. (Ed.) (1956). *Taxonomy of educational objectives: The clasification of educational goals*, New York: Longmans.
17. Blume, B. D., Ford, J. K., Baldwin, T. T., Huang, J. L. (2010). Transfer of training: A meta-analytic review. *Journal of Management*, 36(4), 1065-1105.
18. Bogdanović D., Miletić S., (2014), Personnel evaluation and selection by multicriteria decision making method, *Journal of Economic Computation and Economic Cybernetics Studies and Research*, Vol. 48(3), 179-196.
19. Boulden, P.G., Brake T., Heller R., (2002). *Successful managers handbook*, DK Limited, London.
20. Bouslama, F., Lansari, A., Al-Rawi, A. M., & Abonamah, A. A. (2003). A novel outcome-based educational model and its effect on student learning, curriculum development, and assessment. *Journal of Information Technology Education: Research*, 2, 203-214.
21. Brinson, J. R. (2015). Learning outcome achievement in non-traditional (virtual and remote) versus traditional (hands-on) laboratories: A review of the empirical research. *Computers & Education*, 87, 218-237.
22. Brown, L. M., Posner, B. Z. (2001). Exploring the relationship between learning and leadership. *Leadership & Organization Development Journal*, 22(6), 274-280.
23. Cenić, S. (2000). *Praćenje i ocenjivanje rada, uspeha i razvoja učenika osnovne škole*, Učiteljski fakultet u Vranju.
24. Chan, L. L., Shaffer, M. A., Snape, E. (2004). In search of sustained competitive advantage: the impact of organizational culture, competitive strategy and human resource management practices on firm performance. *The International Journal of Human Resource Management*, 15(1), 17-35.
25. Cheng, Y.C, Magdalena Mo Ching Mok. (2007) School-based management and paradigm shift in education: an empirical study. *International Journal of Educational Management*, 21(6), 517-542.
26. Cheng, Y. C. (1994). Principal's leadership as a critical factor for school performance: Evidence from multi-levels of primary schools. *School Effectiveness and School Improvement*, 5(3), 299-317.
27. European Commission. (2005). Common European principles for teacher competences and qualifications. European Commission.
http://ec.europa.eu/education/policies/2010/doc/principles_en.pdf.
28. Creemers, B. P. M., Kyriakides, L. (2010). Explaining stability and changes in school effectiveness by looking at changes in the functioning of school factors. *School Effectiveness and School Improvement*, 21(4), 409-427.
29. Delaney, J. T., Huselid, M. A. (1996). The impact of human resource management practices on perceptions of organizational performance. *Academy of Management journal*, 39(4), 949-969.
30. Donaldson, M.L. (2013). Principals' approaches to cultivating teacher effectiveness: constraints and opportunities in hiring, assigning, evaluating and developing teachers. *Educational Administration Quarterly* 49(5), 838–882.
31. Dou, D., Devos, G., Valcke M. (2017). The relationships between school autonomy gap, principal leadership, teachers' job satisfaction and organizational commitment. *Educational Management Administration & Leadership*, 45(6), 959-977.
32. Drucker P. (2007), *The Practice of Menagement*, Routledge Taylor & Francis Group, New York,
33. Emer, W., Lenzen, K.D. (2005). *Projektunterricht gestalten – Schule entwikeln*. Hohengehren 2.A.
34. Frangos, C., Collaborative, B. S. (2001). *Aligning Human Capital with Business Strategy: Perspectives from Thought Leaders*. Balanced Scorecard Report.
35. Fullan, M. (2011). *The six sicrets of change, what the best leaders do to help. Their organizations survive and the live*. San Francisco; Jossey-Bass

36. Fullan, M., Watson, N. (2000). School-based management: Reconceptualizing to improve learning outcomes. *School effectiveness and school improvement*, 11(4), 453-473.
37. Garrison, D. R., Anderson, T., Archer, W. (2001). Critical thinking, cognitive presence, and computer conferencing in distance education. *American Journal of Distance Education*, 15(1), 7-23.
38. Glasser W. (1994), *Kvalitetna škola*, Eduka, Zagreb
39. Harden, R. M. (2002). Learning outcomes and instructional objectives: is there a difference?, *Medical teacher*, 24(2), 151-155.
40. Hashemkhani Zolfani, S, Maknoon R, Zavadskas E. K. (2015). Multiple Nash equilibriums and evaluation of strategies; new application of MCDM methods. *Journal of Business Economics and Management*, 16(2), 290-306
41. Herzberg, F. (1968). *One more time: How do you motivate employees?*, *Harvard Business Review*, 46(1), 53-62
42. Hofman, R. H., Dijkstra, N. J. & Adriaan-Hofman, W. H. (2009). School self-evaluation and student achievement. *School Effectiveness & School Improvement*, 20(1), 47-68.
43. Hussey, T., Smith, P. (2002). The trouble with learning outcomes. *Active learning in higher education*, 3(3), 220-233.
44. Hussey, T., Smith, P. (2003). The uses of learning outcomes. *Teaching in higher education*, 8(3), 357-368.
45. Izvod iz Školskog razvojnog plana OŠ „Bratstvo jedinstvo“, Sombor, šk.god. 2009/2010, str. 8.
46. Jansen, E. P. (2004). The influence of the curriculum organization on study progress in higher education. *Higher education*, 47(4), 411-435.
47. Jarvis, P. (2000). Globalisation, the Learning Society and Comparative Education. *Comparative Education*, 36(3), 343-355.
48. Kanfer, R., Ackerman, P. L. (1989). Motivation and cognitive abilities: An integrative/aptitude-treatment interaction approach to skill acquisition. *Journal of applied psychology*, 74(4).
49. Lee, C. H., Bruvold, N. T. (2003). Creating value for employees: investment in employee development. *The International Journal of Human Resource Management*, 14(6), 981-1000.
50. Leithwood, K., Harris, A., Hopkins D. (2008), Seven strong claims about successful school leadership, *School Leadership and Management*, 28(1), 27-42
51. Lungulov B, (2010). Motivacija učenika u nastavi -predpostavka uspeha u učenju, *Pedagoška stvarnost*, br 3-4, 294
52. Lungulov, B. (2011). Ishodi učenja u visokom obrazovanju kao indikatori kvaliteta obrazovanja. *Pedagoška stvarnost*, 7(9), 610-623.
53. Maksić, S. (2014). *Nastava i učenje- savremeni pristup i perspektive*, Učiteljski fakultet u Užicu.
54. Manojlović, G., Arsovski, S., Nikolić, I., (2013). *Standardni direktora u funkciji kvaliteta škola*, 40, Narodna konferencija o kvalitetu, 8. Nacionalna konferencija o kvalitetu života,
55. Mejer, H. (2005). *Šta je to dobra nastava*, Erudita, Zagreb.
56. Menchaca, M., Bischoff, M. & Dara-Abrams, B. (2004). A Model for Systemic Change Management in Education, Systemics, Cybernetics and Informatics, 2 (1), 1-6.
57. Meurel, D., Morlaix, S. (2003). Conditions of Success of a School's Self-Evaluation: Some Lessons of an European Experience. *School Effectiveness and School Improvement*, 14 (1), 53-71.
58. Milutinović, J. (2008). *Ciljevi obrazovanja i učenja u svetlu dominantnih teorija vaspitanja 20. veka*. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine.
59. Milutinović, J. (2009). Različiti pristupi kvalitetu obrazovanja. *Zbornik Matice srpske za društvene nauke*, 128, 75-88.
60. Miljković, J., Ljutić B., (2012). Informaciono-komunikacione tehnologije (IKT) i menadžmentu obrazovanju, *Pedagogija*, LXVII, 1, 20-30.
61. Mittleman, J., (2012). Teacher Learning for the 21st Century: Using TALIS Data to Explore the Changing Experience of Professional Development, Proceedings Conference TEPE 2012, str. 17-19.
62. Neal A., A Griffin M., M Hart P. (2000). The impact of organizational climate on safety climate and individual behavior, *Safety Science*, 34 (1-3), 99-109.

63. Neil R. Anderson and Michael A. (1998). West, Measuring Climate for Work Group Innovation: Development and Validation of the Team Climate Inventory, *Journal of Organizational Behavior*, 19 (3), 235-25
64. Nonaka, I. (1994). A dinamic theory of organizations knowledge creation. *Organization science*, 5 (1), 14-37.
65. Nonaka, I., Toyama, R. (2005). The theory of the knowledge-creating firm: subjectivity, objectivity and synthesis. *Industrial and corporate change*, 14(3), 419-436.
66. Nowakowski, J. R. (1983). On educational evaluation: A conversation with Ralph Tyler. *Educational Leadership*, 40(8), 24-29.
67. Opdenakker, M.C., Maulana, R., & den Brok, P. (2012). Teacher-student interpersonal relationships and academic motivation within one school year: developmental changes and linkage. *School Effectiveness and School Improvement*, 23(1), 95-119.
68. Orsingher C., Le script de service; Fondements du concept et applications au marketing des services. *Recherche at applications en marketing*, 21 (3)115-116.
69. *Pravilnik o standardima kvaliteta rada ustanove*, Sl. glasnik RS, broj 7/2011 i 68/2012
70. *Pravilnik o vrednovanju kvaliteta rada ustanova*, Sl. glasnik RS, br 9/2012
71. Prosvetni pregled, februar 2015, Beograd.
72. Reinhardt, R. Boremann, M., Pawlovsky, P., Schneider, U., (2003), *Intellectual Capital and Knowledge Management*, Perspectives on Measuring Knowledge.
73. Sakač, M. (2010). *Kognitivne sposobnosti nastavnika i učenika kao elementi meto-dičke kompetentnosti*, Međunarodna konferencija u Subotici: Savremeni metodički izazovi, 25.X 2010.
74. Scheerens, J., Bosker, R. (1997). *The Foundations of Educational Effectiveness*. London:Pergamon.
75. Shadare, O. A., Hammed, T. A. (2009), Influence of work motivation, leadership effectiveness and time management on employees' performance in some selected industries in Ibadan, Oyo State, Nigeria, *European Journal of Economics, Finance and Administrative Sciences*, No. 16, pp. 7-1.7.
76. Smiljanić, V. (2013). *Razvojna psihologija*, Filozofski fakultet, Beograd.
77. Spasenović, V. (2009). *Tendencije i pravci razvoja školskih sistema evropskih zemalja*, Zbornik radova sa naučnog skupa Buduća škola I, Srpska akademija obrazovanja, Beograd.
78. Srivastava, S.K., Barmola K.C. (2011), Role of motivation in Higher Productivity, *Global Journal of Business Management*, 7(1), 106-116.
79. Stone, J. C. (1989). About Ralph Tyler-"Education: Curriculum Development and Evaluation". *Teacher Education Quarterly*, 1 6(2): 97-103.
80. Teddlie, C., Reynolds, D. (2000). *The international handbook of school effectiveness research*. London: Falmer Press.
81. Suzić, N. (2005). *Motivacija podsticanjem*, Filozofski fakultet, Banja Luka.
82. Tella, A. (2007). The impact of motivation on student's academic achievement and learning outcomes in mathematics among secondary school students in Nigeria. *Eurasia Journal of Mathematics, Science & Technology Education*, 3(2), 149-156.
83. Trebješanin, B. (2009). *Motivacija za učenje*, Učiteljski fakultet, Beograd.
84. Tyler, R. W. (1987). *Education: Curriculum Development and Evaluation*. An oral history conducted 1985-1987 by M. Chall. Berkeley: University of California.
85. Urošević, S, Sajfert, Z. (2012). *Menadžment ljudskih resursa*, Don Bas Beograd.
86. Urošević, S. (2013). *Influence the development of the teaching staff in the quality of education*, International Conference on Technics, Technologies and Education 2013, ICTTE, Faculty of Technics and Technologies in Yambol, Trakia University, Bulgaria, 30 and 31 October, 2013. Proceedings, pp. 516-522.
87. Urošević, S., Grahovac, M. (2014). „Education as an Important Resource of The 21st Century“, *Applied Researches in Technics, Technologies and Education, ARTTE*, 2(4), 441-449.
88. Vesić, D. (2003). *Menadžment ljudskih resursa i kvalitet*, Centar za primenjenu psihologiju, Beograd.
89. Vilotijević, M, Vilotijević N. (2008). *Inovacije u nastavi*, Učiteljski fakultet u Vranju.
90. Vilotijević, M. (2004). Vrednovanje rada škole, evaluatorska funkcija, Filozofski fakultet, Srpsko Sarajevo.

91. Vilotijević, M., Vilotijević N., Mandić D. (2018). *Projektna nastava u IKT okruženju*, Učiteljski fakultet, Univerzitet u Beogradu
92. Vilotijević, N., Vilotijević M., (2010). Konstruktivistički pristup obrazovanju u usavršavanju nastavnika za njihove uloge u školi. *Naučni skup „Obrazovanje i usavršavanje nastavnika,, - didaktičko metodički pristup*, Učiteljski fakultet Užice
93. Vizek-Vidović, V., Vlahović Štetić, V. (2007). Modeli učenja odraslih i profesionalni razvoj. *Ljetopis socijalnog rada*, 14 (2), 283-310.
94. Vlajkovic, S. (2012). *Inovativni modeli nastave i njihova primena u nastavi učenika mlađih razreda osnovne škole*. Srpska akademija obrazovanja. Naučni skup u Užicu.
95. Vud, Dž. (1996). *Efikasne škole*, Centar za usavršavanje rukovodilaca u obrazovanju, Beograd
96. Vuletić, S. (2012). *Interpersonalna komunikaciona kompetencija – ključni segment intelektualnog kapitala zaposlenih u obrazovnoj ustanovi*, Zborniku radova sa 10. međunarodne konferencije, Na putu ka dobu znanja, Fakultet za menadžment, Sremski Karlovci
97. Vulović, R., Milosavljević, G., (2007). Samovrednovanje u funkciji kvaliteta obrazovanja, Festival kvaliteta 2007, 34 Nacionalna konferencija o kvalitetu, Kragujevac, 08-11.maj 2007.
98. Watson, P. (2002). The Role and Integration of Learning Outcomes into the Educational Process. *Active Learning in Higher Education*, 3(3), 205-219.
99. West-Burnham, J. (1997). *Managing Quality in Schools*. London: Pearson Education Limited.
100. Young, M. R., Klemz, B. R., Murphy, J. W. (2003). Enhancing learning outcomes: The effects of instructional technology, learning styles, instructional methods, and student behavior. *Journal of Marketing Education*, 25(2), 130-142.
101. Zupanc, D., Urank, M., Bren, M.. (2009) Variability analysis for effectiveness and improvement in classrooms and schools in upper secondary education in Slovenia: Assessment of/for Learning Analytic Tool. *School Effectiveness and School Improvement*, 20(1), 89-122.

Korišćene su dostupne elektronske baze i web – orijentisane platforme kao što su:

<https://www.zuov.gov.rs/> Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja Republike Srbije
<http://www.kvalitet.org.rs/standardi/ohsas-18001>

4. Polazne hipoteze

Osnovna ideja koja je uticala na početak ovog istraživačkog rada proistekla je na osnovu činjenice da se tokom upravljanja obrazovno-vaspitnom ustanovom mora nastojati na formulaciji i primenjivosti takve strategije koja treba da pruži mogućnost obrazovno-vaspitnoj ustanovi, u našem slučaju, osnovnoj školi da postigne što bolji uspeh. Na taj način obrazovno-vaspitna ustanova bi se bolje prilagodila svom okruženju i imala veći uticaj na njega. Kvalitet strategije podrazumeva sagledavanje i upoznavanje mogućnosti obrazovno-vaspitne ustanove, ali i slabosti ustanove.

Savremeni obrazovni sistem i strategije za dugoročno upravljanje obrazovno-vaspitnom ustanovom povezani su sa značajem organizacionih faktora u obrazovno-vaspitnoj ustanovi. U navedenim poglavljima ove disertacije, biće izvršeno analiziranje uticaja organizacionih faktora u obrazovno-vaspitnoj ustanovi osnovnog obrazovanja na kvalitet nastave i kvalitet ishoda učenja.

Kako bi nastavnici održali profesionalni autoritet, ugled, poštovanje i bili što uspešniji u obavljanju svojih zadataka koji se tiču obrazovno-vaspitnog procesa, neophodno je stalno stručno usavršavanje i unapređivanje veštine podučavanja i prenošenja neophodnih znanja učenicima. U mnogome od profesionalnog razvoja nastavnog kadra zavisi i kvalitetno odvijanje obrazovno-vaspitnog procesa.

Kako bi se celishodnije obradio predmet i ostvario postavljeni cilj istraživanja, definisana je opšta hipoteza koja glasi:

Ho: „Što je upravljanje organizacionim faktorima u osnovnom obrazovanju bolje, to je kvalitet ishoda učenja veći“.

Na osnovu definisane opšte hipoteze operacionalizovan je niz pomoćnih hipoteza koje predstavljaju pretpostavke od kojih se došlo prilikom realizacije istraživanja. Pomoćne hipoteze istraživanja:

H1: Menadžment škole pozitivno utiče na infrastrukturne uslove u školi.

- H2: Predznanje učenika pozitivno utiče na kvalitet ishoda učenja u osnovnom obrazovanju.*
- H3: Kompetencije nastavnika pozitivno utiču na kvalitet ishoda učenja u osnovnom obrazovanju.*
- H4: Sadržaj kurikulumu doprinosi povećanju kvaliteta ishoda učenja u osnovnom obrazovanju.*
- H5: Infrastrukturni uslovi u školi pozitivno utiču na povećanje kvaliteta ishoda učenja u osnovnom obrazovanju.*
- H6: Kvalitet ishoda učenja pozitivno utiče na motivisanost učenika.*
- H7: Motivisanost učenika pozitivno utiče na kvalitet ishoda učenja tj. na kvalitet ishodnih znanja.*

Ove pomoćne hipoteze će se koristiti za dokazivanje glavne hipoteze: „Što je upravljanje organizacionim faktorima u osnovnom obrazovanju bolje, to je kvalitet ishoda učenja veći (kvalitet ishodnih znanja je veći)“.

Savremeni obrazovni sistem i strategije za dugoročno upravljanje obrazovno-vaspitnom ustanovom povezani su sa značajem organizacionih faktora.

5. Naučne metode istraživanja

U okviru realizacije doktorske disertacije a imajući u vidu specifičnost i složenost istraživanja u radu bile bi korišćene različite metode sa ciljem da se zadovolje osnovni metodološki zahtevi: opštost, pouzdanost, objektivnost i sistematičnost.

Da bi se uspešno realizovali ciljevi istraživanja i potvrdile postavljene hipoteze u doktorskoj disertaciji koristiće se sledeće metode naučnog saznanja:

1. *metoda analize-sinteze statistička metoda;*
2. *metoda ispitivanja* obuhvata primenjenu tehniku anketnog ispitivanja u kojoj će se kao instrument koristiti anketni upitnik sa definisanim pitanjima i ponuđenim odgovorima gde se istražuju, prikupljaju podaci, informacije, mišljenja zaposlenih, učenika, roditelja i organa upravljanja o odgovornom upravljanju i rukovođenju korišćenjem statističkih metoda T-testa i analize varijanse (ANOVA);
3. *komparativna metoda;*
4. *metoda deskripcije;*
5. *induktivno-deduktivna metoda;*
6. *empirijska metoda* treba da omogućiti poređenje teorijskih postavki sa iskustvenim činjenicama. Takođe, u dokazivanju hipoteza biće korišćene metode i tehnike analize sadržaja dokumenata (primarni i sekundarni podaci) i po potrebi χ^2 test;
7. *Višekriterijumska analiza.*
Istraživački proces biće sproveden u tri stepena:
 - prikupljanje podataka,
 - obrada i analiza prikupljenih rezultata i
 - proces zaključivanja.

Za prikupljanje kvantitativnih podataka biće korišćena metoda anketiranja, na uzorku izabrane populacije utvrđuje se uticaj svakog faktora na ciljeve istraživanja. Uzorak će sačinjavati osnovne škole južno bačkog okruga izabrane slučajnim uzrokom. Anketa će biti sačinjena na osnovu sličnih istraživanja iz ove oblasti, koja su dostupna u savremenoj literaturi, i biće prilagođena kontekstu istraživanja.

6. Plan realizacije istraživanja i struktura rada

Istraživanje će biti sprovedeno od septembra 2018. godine na teritoriji grada Novog Sada. Planirano je da u istraživanju budu uključene obrazovne institucije osnovnog obrazovanja, i biće anketirani zaposleni (nastavnici/učitelji, stručno osoblje-pedagozi i psiholozi) i direktori škole, a anketiranje će biti anonimno. Za istraživanje uticaja organizacionih faktora na ishod učenja u osnovnom obrazovanju konsultisan je upitnik za direktore, nastavnike i stručno osoblje kojima će se vršiti prikupljanje podataka u uzorku. Za odgovore u upitniku koristiće se petostepena Likertova skala (Likert, 1955).

U cilju analize podataka u ovom radu biće korišćena kvantitativna obrada podataka pomoću programa SPSS 17 i LISREL v. 8.8. i biće razmatrane sledeće statističke metode i parametri:

- pouzdanost skale, radi procene valjanosti samog instrumenta, koristeći Cronbach alfa koeficijent;
- Faktorska analiza podataka;
- Deskriptivna statistika (frekvence i procenti);
- T-test radi utvrđivanja razlike u odgovorima zaposlenih u odnosu na demografske karakteristike;
- Analiza varijanse (ANOVA), radi utvrđivanja razlika u odgovorima ispitanika u odnosu na poziciju u organizaciji (nastavno osoblje, menadžment ili stručno osoblje i teritorijalna pripadnost škole).
- Za testiranje validnosti teorijskog modela koristiće se softver LISREL v. 8.8. kako bi se izvršila dalja statistička analiza strukturalnih jednačina.

Dalji tok istraživanja obuhvatiće višekriterijumsko rangiranje stavova odgovaraćih lica (direktora škole) iznetih o značaju ispitivanih organizacionih faktora i analizi značaja istih za kvalitet ishoda učenja u osnovnom obrazovanju. Tom prilikom za obradu dobijenih rezultata na osnovu odgovora direktora škola koristiće se metoda višekriterijumskog odlučivanja (SWARA metoda) za rangiranje organizacionih faktora u cilju dobijanja odgovora koji od organizacionih faktora ima najveći i najznačajniji uticaj na ishod učenja. SWARA (Step-wise Weight Assessment Ratio Analysis) metoda predstavlja jednu od novih metoda višekriterijumskog odlučivanja i predložena je od strane Keršulienė et al. (2010). Prednosti primene jesu značajno manji broj poređenja u parovima u odnosu na AHP metodu, samim tim, SWARA metoda je i znatno lakša za primenu.

U ovoj disertaciji, plan je da se razvije višekriterijumski model koji može biti od koristi donosiocima odluka (menadžerima, zaposlenima). Ovako dobijeni rezultati, imaće veliki naučni značaj, ali istovremeno i praktičnu primenu od strane donosioca odluka, koji će imati mogućnost da u buduće utiču na onaj organizacioni faktor koji je rangom utvrđen kao najznačajniji u odnosu na cilj koji želi da se postigne i koji će dati najveći doprinos u datim uslovima.

Predviđa se da doktorska disertacija sadrži sledeća poglavlja:

- Uvod,
- Teorijski deo,
- Istraživački deo,
- Rezultati i diskusija rezultata istraživanja,
- Zaključak,
- Literatura i
- Prilog.

U *uvodu* rada detaljnije će se opisati infrastrukturni uslovi kroz informaciono komunikacione tehnologije kao i odnos nastavnika, nastavnog procesa i učenja, zatim definišaće se pojam kurikuluma, ukazaće se na značaj menadženta škole za uspeh obrazovnog procesa, kao i uloga nastavnika/učitelja sa svojim znanjima i kompetencijama za bolji kvalitet obrazovnog procesa.

Teorijski deo bi sadržao opis dosadašnjeg i savremenog shvatanja kurikuluma kao i poseban osvrt na motivaciju za vaspitno obrazovni rad i uspeh, kako nastavnika, tako i učenika. Vrednovanje kvaliteta rada, proces učenja i ishodi učenja, takođe bi činili teorijski deo uz dodatno pojašnjenje didaktičko metodičkih obeležja uspešne nastave kao osnove vrednovanja. Informacije o kvalitetu obrazovanja i konstruktivistički pristup nastavi takođe bi upotpunili prethodno navedeno poglavlje.

U okviru Teorijskog dela doktorske disertacije obrazložiće se sledeća pojmovi koristeći relevantnu literaturu:

- Školski program i godišnji plan rada,
- Opis dosadašnjih shvatanja kurikuluma i savremeno shvatanje kurikuluma,
- Nastava i učenje,
- Obrazovna postignuća učenika,
- Podrška učenicima,
- ETOS (obeležja škole, međuljudski odnosi, funkcionalnost školskog prostora, saradnja sa lokalnom zajednicom)
- Organizacija rada škole i rukovođenje,

- Pojam uspešnog rukovodjenja obrazovnom ustanovom,
- Infrastrukturalni uslovi rada,
- Kompetencije nastavnog kadra,
- Motivacija u vaspitno obrazovnom radu,
- Ishodi učenja učenika,
- Kvalitet obrazovanja,
- Vrednovanje kvaliteta rada.

U radu će se koristiti propisi i detaljno će se analizirani zakonski okviri kroz *Pravilnik o standardima kvaliteta rada obrazovne ustanove* i *Pravilnik o vrednovanju kvaliteta rada ustanova*.

U *Istraživačkom delu* biće navedeni:

- Predmet i cilj istraživanja,
- Značaj i aktuelnosti istraživanja,
- Metodologija i tok istraživanja.

U *istraživačkom delu* očekuje se da se utvrdi korelacija između upravljanja organizacionim faktorima i kvaliteta ishoda učenja, zatim korelacija između kompetencija nastavnog kadra i ishoda učenja, kao i menadžmenta škole tj. njegovog rukovođenja i kvaliteta ishoda tj. znanja, zatim sadržaja kurikuluma i kvaliteta ishoda učenja. Korelacija između materijalnih resursa tj. opremljenosti škole i njihov uticaj na povećanje nivoa osnovnog obrazovanja kao i povezanost kvaliteta ishoda učenja u osnovnom obrazovanju i njihov uticaj na kvalitet osnovnog obrazovanja kao i ostalih nivoa obrazovanja, stavke su od kojih očekujemo rang značajnosti.

Kao kontrolna varijabla bilo bi poređenje samoocene rukovodilaca o kvalitetu rada ustanove i ishoda učenja sa utvrđenim kvalitetom rada obrazovne ustanove ocenjenim od strane spoljasnih evaluatora, a prilikom čega svaka škola dobija ocenu kvaliteta rada na osnovu zvaničnih pravilnika. Tom prilikom uvidelo bi se da li se percepcija kvaliteta rada ustanove, zadovoljstva zaposlenih i učenika viđena od strane direktora (menadžmenta) poklapa sa zvanično utvrđenim kvalitetom rada ustanove ustanovljenim od strane stručnih lica prilikom spoljašnje evaluacije ustanove.

Analizom podataka o uspešno upisanim željenim srednjim školama na osnovu postignutog uspeha daće se doprinos ukupnoj objektivnoj proceni ishoda učenja.

U poglavlju *Rezultati i diskusija rezultata istraživanja* biće predstavljeni i obrazloženi rezultati sprovedenog istraživanja. U *Zaključku* će se sumirati dobijeni rezultati, uz osvrt na njihovu inovativnost, važnost, potencijalnu i praktičnu primenu, kao i plan daljeg rada. *Literatura* će sadržati radove citirane u disertaciji, kao i radove proistekle iz same disertacije.

7. Očekivani naučni doprinos

Dinamika promena i načina obrazovanja je brza i promenljiva, a stari modeli obrazovanja se evolutivnim putem razvijaju u nove, naprednije modele. U uslovima ubrzanog tehnološkog razvoja vaspitanje i obrazovanje proširuje svoj delokrug aktivnosti na: podsticanje radoznalosti, inicijative, razvoja kreativnosti, fleksibilnosti, rizika, individualnog razvoja, pripreme za život, postizanje stručnosti, učenje timskom radu, tolerantnosti, koegzistenciji, humanosti i dr. Ciljevi su osnova za koncipiranje obrazovnih programa, ali i suština za utvrđivanje kriterijuma procene njihove uspešnosti.

Kako bi smo podstakli unapređenje kvaliteta rada ustanova i podizanje kvaliteta ishoda učenja potrebno je podići svest o značaju pojedinih organizacionih faktora i potrebi za njihovim unapređenjem. Sprovedenim istraživanjem kroz samoprocenu aktuelnog stanja od strane direktora i zaposlenih naspram ustanovljenog kvaliteta rada osnovnoškolskih ustanova procenjenih od strane zvaničnih evaluatora koji ocenjuju kvalitet po pravilnicima o standardu kvaliteta rada ustanova u redovnom inspekcijskom nadzoru doći će se do značajnih podataka za kvalitet ishoda učenja u osnovnom obrazovanju.

Na osnovu literaturnih izvora može se uvideti da istraživanja vezana za pitanja faktora koji utiču na ishod učenja među kojima su najznačajniji nastavnici sa svojim znanjima i kompetencijama, menadžment škole, nastavni planovi i programi tj. kurikulum kao i infrastrukturalni uslovi su segment srednjoškolskog i visokoškolskog obrazovanja, te je to i razlog zbog kojeg se kandidat odlučio za ovaj

aspekt istraživanja, očekujući značajan input u pravcu podizanja svesti o značaju određenih organizacionih faktora i njihovog uticaja na ishode učenja u osnovno-školskim institucijama.

U ovom radu plan je da se razvije višekriterijumski model koji može biti od koristi donosiocima odluka (menadžerima, zaposlenima). Ovako dobijeni rezultati, imaće veliki naučni značaj, ali istovremeno i praktičnu primenu od strane donosioca odluka, koji će imati mogućnost da u buduće utiču na onaj organizacioni faktor koji je rangom utvrđen kao najznačajniji u odnosu na cilj koji želimo da postignemo i koji će dati najveći doprinos u datim uslovima.

U skladu sa napred navedenim očekivani naučni doprinos ove doktorske disertacije ogledao bi se u sledećem:

- Biće razvijen originalni model organizacionih faktora koji utiču na ishod učenja u osnovnom obrazovanju. Formirani model koristiće u cilju unapređenja kvaliteta ishoda učenja. Kreiranjem modela, izdvojiće se uticajni faktori značajni za kvalitet ishoda učenja u osnovnom obrazovanju.
- Utvrdiće se koji od organizacionih faktora u najvećoj meri mogu uticati na kvalitet ishoda učenja u osnovnom obrazovanju.
- Utvrdiće se da li menadžment škole može da doprinese poboljšanju infrastrukturnih uslova u školi.
- Utvrdiće se u kojoj meri nastavni kadar sa svojim znanjima i kompetencijama utiče na ishod učenja.
- Utvrdiće se značaj nastavnih planova i kurikuluma za kvalitet ishoda učenja u osnovnom obrazovanju.
- Utvrdiće se da li je procena kvaliteta rada ustanove i ishoda učenja (samoocena od strane direktora), u skladu sa zvanično ustanovljenom ocenom kvaliteta rada ustanove dodeljenom od strane stručnih lica (spoljašnjih evaluatora).
- Metode korišćene u ovom istraživanju, mogu koristiti drugim visokoškolskim organizacijama radi utvrđivanja kvaliteta ishoda učenja.

U skladu sa tim istraživanja u ovom radu biće orjentisana u pravcu povezivanja određenih faktora od značaja za ishod učenja i na osnovu toga formiraće se model zasnovan na organizacionim faktorima kojim se može odrediti nivo ishoda učenja i znanja.

Ne postoji više ni jedan segment društva koji može da funkcioniše bez planskih aktivnosti, organizovanja, vođenja i na kraju kontrolisanja. Organizacije pokreću ljudi, pa je upravljanje ljudskim resursima kao proces obezbeđivanja, obuke, procene zaposlenih, održavanja radnog odnosa, zdravlja, sigurnosti i pravične brige za zaposlene jedan od glavnih zadataka svake organizacije. Upravljanje ljudskim resursima se odnosi na politike, prakse i sisteme, koji imaju uticaj na ponašanje zaposlenih, stavove i performanse. Analiza ljudskih resursa odnosi se na ocenu doprinosa ljudi uspehu organizacije, dok „ljudski kapital“ opisuje značaj ovog istraživanja i ogleda se kroz analizu organizacionih faktora u obrazovno-vaspitnim ustanovama (osnovnim školama), a na taj način ukazuje se na one segmente koje treba unaprediti u cilju kvalitetnijeg ishoda učenja.

Takođe, utvrđuje se koji od pomenutih organizacionih faktora ima najveći uticaj na kvalitet ishoda učenja. Kroz rezultate istraživanja prikazaće se kako bi upravljanje ljudskim kapitalom dalo bolje i praktičnije organizovanje funkcionisanja osnovne obrazovno-vaspitne ustanove. Organizacioni modeli treba da se baziraju na analizi sadašnjeg stanja u obrazovno-vaspitnim ustanovama, planovima za budućnost, strategije razvoja i faktora koji utiču na kreiranje modela. U radu će se primeniti savremene metode analize i time će se pokazati, ljudski resursi su jedini živi organizacioni resurs koji sa ostalim organizacionim resursima, organizacijom rada, dobrim uslovima za rad, kurikulumom, zakonskom regulativom koja uređuje ovu oblast imaju direktan i veoma značajan uticaj na nivo kvaliteta ishoda učenja u osnovnom obrazovanju.

Kroz podatke o uspešno upisanim željenim srednjim školama daje se doprinos ukupnoj objektivnoj proceni ishoda učenja i međusobnoj komparaciji u proceni kvaliteta u školama u kojima će se sprovesti istraživanje.

Uzimajući u obzir nedovoljnu istraženost ovog problema, rezultati empirijskih istraživanja mogu predstavljati osnovu za neka buduća istraživanja u ovoj oblasti kao i za unapređenje kvaliteta ishoda učenja u obrazovnim institucijama svih nivoa, od predškolskog do visokoškolskog. Dalja istaživanja u oblasti kvaliteta osnovnog obrazovanja treba usmeriti na: kompetencije nastavnika, kompetencije menadžmenta, korelacije opremljenosti škola sa uspehom učenika, prilagođavanju nastavnih planova

trendovima, motivaciji nastavnika i menadžmenta škole za kvalitetan rad i postizanje boljih rezultata rada.

8. Zaključak i predlog

Na osnovu prijave i obrazloženja teme doktorske disertacije, Komisija za ocenu podobnosti teme i kandidata zaključuje da, kandidat **Vladislava Epifanić, master inženjer menadžmenta**, ispunjava sve zakonske uslove za izradu predložene doktorske disertacije i smatra da je predložena tema adekvatna za izradu doktorske disertacije.

Komisija predlaže Nastavno-naučnom veću Tehničkog fakulteta u Boru da se kandidatu **Vladislavi Epifanić, master inženjeru menadžmenta**, odobri izrada doktorske disertacije pod nazivom „**Uticaj organizacionih faktora na kvalitet ishoda učenja u osnovnom obrazovanju**“. Predložena tema spada u naučno polje tehničkih nauka, naučne oblasti Inženjerski menadžment, na akreditovanim doktorskim studijama Tehničkog fakulteta u Boru.

Za mentora se predlaže prof. dr Snežana Urošević, redovni profesor Univerziteta u Beogradu, Tehničkog fakulteta u Boru, koja ispunjava zakonom sve predviđene uslove.

U Boru, avgust, 2018. god.

ČLANOVI KOMISIJE

Prof. dr Snežana Urošević, redovni profesor, mentor
Univerzitet u Beogradu, Tehnički fakultet u Boru

Prof. dr Gordana Kokeza, redovni profesor
Univerzitet u Beogradu, Tehnološko-metalurški fakultet u Beogradu

Prof. dr Milica Arsić, vanredni profesor
Univerzitet u Beogradu, Tehnički fakultet u Boru

Додатак уз образац 1.

ПОДАЦИ О МЕНТОРУ

За кандидата: Владислава Епифанић

Име и презиме ментора: Снежана Урошевић

Звање: редовни професор

Списак радова који квалификују ментора за вођење докторске дисертације:

-
1. **Urošević Snežana**, Vuković M., Pejčić B., Štrbac N. (2018). "Mining-metallurgical sources of pollution in Eastern Serbia and environmental consciousness", *Revista Internacional de Contaminacion Ambiental*, ISSN 0188-4999, Vol. No 34 No 1, pp. 103-115. **IF (2016) = 0,190 (M23)**
 2. **Urošević Snežana**, Karabašević D., Stanujkić D., Maksimović M. (2017). "An approach to personnel selection in the tourism industry based on the SWARA and the WASPAS methods", *Economic Computation and Economic Cybernetics Studies and Research*, Vol. 51, No 1, pp. 75-88. **IF (2016) = 0,299 (M23)**
 3. **Urošević Snežana**, Radosavljević D., Stefanović V., Đorđević D., Kokeza G. (2017). „Multicriteria ranking of a job positions by ELECTRA methods in order to improve the analysis and conditions at work in companies textile industry“, *Industria Textila*, ISSN 1222-5347, Vol. 68, No 5, pp. 388-395. **IF (2015) = 0,570 (M22)**
 4. Bogdanović D., Stanković V., **Urošević Snežana**, Stojanović M. (2016). "Multicriteria ranking of workplaces regarding working conditions in a mining company, *International Journal of Occupational Safety and Ergonomics* (JOSE), ISSN 1080-3548, Vol. 22, No 4, pp. 479-486. **IF (2016) = 0,469 (M23)**
 5. Sorak M., **Urošević Snežana**, Dragić M., Sorak Lj. (2015). "Improvement methodology of important clothing characteristics, by applying quality tools", *Industria Textila*, ISSN 1222-5347, Vol 66, No 5, pp. 283-288. **IF (2015) = 0,570 (M22)**
 6. Andevski M., **Urošević Snežana**, Stamatović M. (2012). "Discourse of sustainable development-a base of environmental education in Serbia", *Environmental Engineering and Management Journal*, EEMJ, ISSN 1582-9596, Vol. 11, No. 9, pp. 1611-1636; **IF (2010) = 1,435 (M22)**
 7. Arsić M., Nikolić Đ., Živković Ž., **Urošević Snežana**, Mihajlović I. (2012). "The effect of TQM on employee loyalty in transition economy, Serbia", *Total Quality Management and Business Excellence*, ISSN 1478-3363, Volume 23, Issue: 5-6, pp. 719-729. **IF (2012) = 0,894 (M23)**
 8. **Urošević Snežana**, Đorđević D., Čočkalović D. (2012). "Analysis of finishing works aspects as development assumption of textile and clothing industry in Republic of Serbia", *Tekstil Ve konfekciyon*, ISSN 1300-3356, Volume: 22 Issue: 3/July-September, 2012, pp.190-196; **IF (2012) = 0.297 (M23)**

ДЕКАН ФАКУЛТЕТА

Проф. Др Нада Штрбац